

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 1992-1993**

9 JULI 1993

**Ontwerp van wet tot vervollediging
van de federale Staatsstructuur****AMENDEMENTEN VAN
DE HEREN de DONNEA EN VANDENHAUTE****Art. 2**

In het zevende lid van dit artikel, de woorden «het volledige adres» te vervangen door de woorden «de hoofdverblijfplaats».

Verantwoording

De wijzigingen die in de verschillende kieswetten worden aangebracht, zijn onsaamenhangend wat het woordgebruik betreft. Naar gelang van de kieswet, vindt men begrippen als «woonplaats», «hoofdverblijfplaats» of gewoon «het volledige adres». Die verschillende begrippen hebben een verschillende juridische inhoud.

Om verwarring te voorkomen, is het raadzaam slechts één enkel begrip te hanteren en in dit verband is het wenselijk te opteren voor het begrip «woonplaats», dat juridisch het duidelijkst is.

R. A 16310*Zie:***Gedr. St. van de Senaat:****777 (1992-1993):**

Nr. 1: Ontwerp overgezonden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Nrs. 2 tot 5: Verslagen.

Nrs. 6 tot 12: Amendementen.

SENAT DE BELGIQUE**SESSION DE 1992-1993**

9 JUILLET 1993

**Projet de loi visant àachever
la structure fédérale de l'Etat****AMENDEMENTS PROPOSES PAR
MM. de DONNEA ET VANDENHAUTE****Art. 2**

A l'alinéa 7 de cet article, remplacer les mots «l'adresse complète» par les mots «la résidence principale».

Justification

Les modifications apportées aux différents codes électoraux sont incohérentes quant à certaines de leurs références. Selon le code électoral concerné, l'on se trouvera dorénavant confronté aux notions de domicile, de résidence principale ou même encore simplement «d'adresse complète».

Ces diverses notions ont, en droit, des contenus différents. Afin d'éviter toute ambiguïté, il s'indique de faire référence à une seule d'entre elles et, à cet égard, c'est la notion de résidence principale qui semble la plus indiquée.

R. A 16310*Voir:***Documents du Sénat:****777 (1992-1993):**

Nr. 1: Projet transmis par la Chambre des représentants.

Nrs. 2 à 5: Rapports.

Nrs. 6 à 12: Amendements.

Art. 14

Dit artikel aan te vullen met het volgende lid:

«In hun verklaring van bewilliging verbinden zowel de kandidaat-titularissen als de kandidaat opvolgers zich ertoe de wettelijke en decreetbepalingen inzake beperking en controle van de verkiezingsuitgaven die van toepassing zijn op de verkiezingen van de Gewest- en Gemeenschapsraden, in acht te nemen en hun verkiezingsuitgaven binnen dertig dagen na de verkiezingen aan te geven.

De tekst van die verklaring wordt in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.»

Verantwoording

Dit amendement beoogt een parallelisme tot stand te brengen tussen artikel 116 van het Kieswetboek, bevestigd door de bij artikel 57 van onderhavig ontwerp ingevoerde wijziging, en latere decreetbepalingen inzake beperking en controle van de verkiezingsuitgaven.

Art. 19

A. Paragraaf 1 van dit artikel te vervangen als volgt:

«§ 1. De kiezer mag niet meer dan één stem uitbrengen voor de toekenning van de mandaten van titularis en één stem voor de opvolging.

Hij brengt een naamstem uit op een titularis en op een opvolger van dezelfde lijst in het stemvak naast de naam en voornaam van de kandidaat-titularis of -opvolger aan wie hij zijn stem wil geven.

Het stemmerk, zelfs op onvolmaakte wijze aangebracht, is geldig, tenzij het voornemen om het stembiljet herkenbaar te maken duidelijk blijkt.»

Verantwoording

Met dit amendement wordt beoogd de lijststem uit het Belgische kiessysteem te weren.

B. In § 3, tweede lid, de woorden «bovenaan op de lijsten» te vervangen door de woorden «voor het uitbrengen van de naamstem.»

Verantwoording

Met dit amendement wordt beoogd de lijststem uit het Belgische kiessysteem te weren.

Art. 20

A. In § 2, eerste lid, het 1° te vervangen als volgt:

«1° stembiljetten met geldige stemmen voor kandidaten van de eerste lijst.»

Art. 14

Compléter cet article par l'alinéa suivant:

«Dans leur acte d'acceptation, les candidats tant titulaires que suppléants s'engagent à respecter les dispositions légales et décrétale relatives à la limitation et au contrôle des dépenses électorales applicables aux élections des conseils de communauté et de région et à déclarer leurs dépenses électorales dans les trente jours qui suivent la date des élections.

Le texte de cette déclaration est publié au Moniteur belge.»

Justification

Cet amendement établit un parallèle avec l'article 116 du Code électoral, confirmé par la modification introduite par l'article 57 du présent projet, en vue de dispositions décrétale ultérieures relatives à la limitation et au contrôle des dépenses électorales.

Art. 19

A. Remplacer le § 1er de cet article par ce qui suit:

«§ 1er. L'électeur ne peut émettre qu'un seul vote pour l'attribution des mandats effectifs et un seul vote pour la suppléance.

Il marque un vote nominatif pour le titulaire et un vote nominatif pour un suppléant appartenant à la même liste, dans la case placée à la suite des nom et prénom du candidat titulaire ou suppléant, à qui il entend donner sa voix.

La marque du vote, même imparfaitement tracée exprime valablement le vote, à moins que l'intention de rendre le bulletin de vote reconnaissable ne soit manifeste.»

Justification

Cet amendement vise à supprimer le vote en tête dans le système électoral belge.

B. Au § 3, deuxième alinéa, remplacer les mots «figurant en tête des listes» par les mots «servant au vote nominatif.»

Justification

Cet amendement vise à supprimer le vote en tête du système électoral belge.

Art. 20

A. Au § 2, alinéa premier, remplacer le 1° par ce qui suit:

«1° bulletins de vote donnant des suffrages valables à des candidats de la première liste.»

<i>Verantwoording</i>	<i>Justification</i>
Met dit amendement wordt beoogd de lijststem uit het Belgische kiessysteem te weren.	Cet amendement vise à supprimer le vote en case de tête dans le système électoral belge.
B. In § 2 van dit artikel, het tweede lid te doen vervallen.	B. Au § 2 de cet article, supprimer l'alinéa 2.
<i>Verantwoording</i>	<i>Justification</i>
Met dit amendement wordt beoogd de lijststem uit het Belgische kiessysteem te weren.	Cet amendement vise à supprimer le vote en case de tête dans le système électoral belge.
C. In § 2, het derde lid te doen vervallen.	C. Au § 2, supprimer le troisième alinéa.
<i>Verantwoording</i>	<i>Justification</i>
Opheffing van de mogelijkheid om een lijststem uit te brengen.	Suppression de la case de tête.
D. Paragraaf 3 te doen vervallen.	D. Supprimer le § 3.
<i>Verantwoording</i>	<i>Justification</i>
Opheffing van de mogelijkheid om een lijststem uit te brengen.	Suppression de la case de tête.
Art. 21	Art. 21
A. In het eerste lid, 2º, van dit artikel, de woorden «waarop meer dan één lijststem voorkomt of» te doen vervallen.	A. A l'alinéa premier, 2º, de cet article, supprimer les mots «qui contiennent plus d'un vote de liste ou».
<i>Verantwoording</i>	<i>Justification</i>
Opheffing van de mogelijkheid om een lijststem uit te brengen.	Suppression de la case de tête.
B. In het eerste lid het 3º te doen vervallen.	B. Au premier alinéa, supprimer le 3º.
<i>Verantwoording</i>	<i>Justification</i>
Opheffing van de mogelijkheid om een lijststem uit te brengen.	Suppression de la case de tête.
C. Het eerste lid aan te vullen met een 6º, luidende:	C. Compléter le premier alinéa par un point 6º, libellé comme suit:
«6º de stembiljetten waarop de kiezer een stem heeft uitgebracht, naast de naam van meer dan één kandidaat-titularis of meer dan één kandidaat-opvolger, dan wel naast de naam van meer dan één kandidaat-titularis en meer dan één kandidaat-opvolger van dezelfde lijst.»	«6º ceux dans lesquels l'électeur a marqué un vote à côté du nom de plusieurs candidats titulaires ou de plusieurs candidats suppléants ou de plusieurs candidats titulaires et de plusieurs candidats suppléants de la même liste.»
<i>Verantwoording</i>	<i>Justification</i>
Afschaffing van het stemvak bovenaan op de lijst.	Suppression de la case de tête.
D. Het tweede lid te doen vervallen.	D. Supprimer le deuxième alinéa.
<i>Verantwoording</i>	<i>Justification</i>
Afschaffing van het stemvak bovenaan op de lijst.	Suppression de la case de tête.

Art. 22

A. In § 1, derde lid, *in fine*, de woorden «artikel 20, §§ 2 en 3» te vervangen door de woorden «artikel 20, § 2».

Verantwoording

Afschaffing van het stemvak bovenaan op de lijst.

B. In § 1, achtste lid, de woorden «het aantal lijststemmen» te doen vervallen.

Verantwoording

Afschaffing van het stemvak bovenaan op de lijst.

C. In § 1, negende lid, de woorden «van de lijststemmen en» te doen vervallen.

Verantwoording

Afschaffing van het stemvak bovenaan op de lijst.

Art. 26

In het eerste lid van dit artikel, de zinsnede «en geen enkele van de stemmen die uitgebracht zijn ten gunste van de volgorde van voordracht wordt aan hem toegekend» te doen vervallen.

Verantwoording

Afschaffing van het stemvak bovenaan op de lijst.

Art. 41bis (nieuw)

Een artikel 41bis (nieuw) in te voegen, luidende:

«*Artikel 41bis.* — De Koning wordt gemachtigd bij een in Ministerraad overlegd besluit de bepalingen van boek I in overeenstemming te brengen met de bepalingen van het Kieswetboek, van de wet van 6 juli 1990 tot regeling van de wijze waarop de Raad van de Duitstalige Gemeenschap wordt verkozen, van de wet van 12 januari 1989 tot regeling van de wijze waarop de Brusselse Hoofdstedelijke Raad wordt verkozen, van de wet van 23 maart 1989 betreffende de verkiezing van het Europese Parlement, van de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen en van de gemeentekieswet, gecoördineerd op 4 augustus 1932.

Dat in Ministerraad overlegd besluit treedt eerst in werking nadat het bij wet werd bekraftigd.»

Art. 22

A. Au § 1er, troisième alinéa, *in fine*, remplacer les mots «20, §§ 2 et 3», par les mots «20, § 2».

Justification

Suppression de la case de tête.

B. Au § 1er, huitième alinéa, supprimer les mots «le nombre des votes de liste».

Justification

Suppression de la case de tête.

C. Au § 1er, neuvième alinéa, supprimer les mots «des votes en tête de liste et».

Justification

Suppression de la case de tête.

Art. 26

Au premier alinéa de cet article, supprimer les mots «et aucune attribution des votes favorables à l'ordre de présentation n'est faite en sa faveur».

Justification

Suppression de la case de tête.

Art. 41bis (nouveau)

Insérer un article 41bis (nouveau), libellé comme suit :

«*Article 41bis.* — Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, mettre en concordance les dispositions du livre 1er avec les dispositions du Code électoral, de la loi du 6 juillet 1990 réglant le mode d'élection du Conseil de la Communauté germanophone, la loi du 12 janvier 1989 réglant les modalités de l'élection du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale, la loi du 23 mars 1989 relative à l'élection du Parlement européen, la loi du 19 octobre 1921 organisant des élections provinciales et la loi électorale communale coordonnée le 4 août 1932.

Cet arrêté délibéré en Conseil des ministres n'entrera en vigueur qu'après son approbation par la loi.»

Verantwoording

De toestand waarin de kieswetten zich momenteel bevinden vereist een dringende en complete opknapbeurt, opdat men een volledige, samenhangende, en leesbare coördinatie voorhanden kan hebben, zonder onverantwoorde afwijkingen.

Aangezien het daarbij in de eerste plaats om een technische ingreep gaat, dient deze taak aan de Koning te worden opgedragen.

Niettemin blijft de bekraftiging door de wetgever vereist. Men zou er immers ten onrechte kunnen van uitgaan dat een dergelijke vormverbetering, met het oog op een algemene coördinatie van de kieswetten, geen inhoudelijke veranderingen impliqueert.

Aldus wordt niet geraakt aan de bevoegdheidsverdeling tussen de verschillende machten.

Art. 41ter (nieuw)

Een artikel 41ter (nieuw) in te voegen, luidende:

« Artikel 41ter. — In de eerste volzin van artikel 10, § 2, van het Kieswetboek, worden de woorden « het volledige adres » vervangen door de woorden « de hoofdverblijfplaats. »

Verantwoording

Hiermee worden de terminologie en de termijnen afgestemd op het bepaalde in het voorgestelde artikel 2.

Art. 66

Paragraaf 1, eerste en tweede lid, van het voorgestelde artikel 128, te vervangen als volgt:

« De kandidatenlijsten worden op het stembiljet naast elkaar geplaatst. Boven elke kandidatenlijst staat het letterwoord overeenkomstig artikel 116, § 4, tweede lid, vermeld in de voordracht van de kandidaten; het letterwoord van de lijst wordt gedrukt in hoofdletters van 5 millimeter hoogte en deze letters worden horizontaal geplaatst.

Naast de naam en de voornaam van elke kandidaat staat een stemvak. »

Verantwoording

Afschaffing van het stemvak bovenaan op de lijst.

Art. 69

Dit artikel te vervangen als volgt:

« Artikel 69. — In artikel 130 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 30 juli 1991, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1º het eerste lid wordt aangevuld met een 5º, luidende:

Justification

L'état actuel des législations électorales appelle en urgence un ravalement complet pour obtenir une coordination complète, cohérente, lisible et exempte de toutes disparité injustifiée.

Le travail étant essentiellement technique, il est préférable de laisser au Roi le soin de le mener à bien.

Néanmoins, l'approbation du pouvoir législatif reste indispensable, car ce serait un leurre de croire qu'un tel remaniement de forme, pour une coordination globale des textes électoraux, n'implique pas de retouches quant au fond.

La répartition des compétences entre les différents pouvoirs s'en trouvera ainsi préservée.

Art. 41ter (nouveau)

Insérer un article 41ter (nouveau), libellé comme suit :

« Article 41ter. — A la première phrase de l'article 10, § 2, du Code électoral, les mots « l'adresse complète » sont remplacés par les mots « la résidence principale. »

Justification

Alignement de la terminologie et des délais sur l'article 2 proposé.

Art. 66

Au § 1er de l'article 128 proposé, remplacer les alinéas 1er et 2 par les dispositions suivantes :

« Les listes de candidats sont inscrites dans le bulletin de vote à la suite les unes des autres. Chaque liste de candidats est surmontée du sigle indiqué dans la présentation de candidats conformément à l'article 116, § 4, alinéa 2; le sigle de la liste est imprimé en capitales ayant 5 millimètres de hauteur et ces lettres sont placées horizontalement.

Une case de vote se trouve à côté des nom et prénom de chaque candidat. »

Justification

Suppression de la case de tête.

Art. 69

Remplacer cet article par la disposition suivante :

« Article 69. — Dans l'article 130 du même Code, modifié par la loi du 30 juillet 1991, sont apportées les modifications suivantes :

1º le premier alinéa est complété par un 5º libellé comme suit :

«5º de door hem geleverde geautomatiseerde stemapparatuur.»

2º het tweede, het derde en het vierde lid worden vervangen als volgt:

«Indien de verkiezingen voor de Wetgevende Kamers tegelijkertijd met de verkiezingen voor de Gemeenschaps- en Gewestraad plaatsvinden, worden de in de 2º tot 4º van het vorige lid bedoelde uitgaven naar rato van 65 pct. ten laste genomen door de Staat.

Ten laste van de gemeenten zijn de stembussen, schotten, lessenaars, omslagen en potlodden die zij leveren volgens de door de Koning goedgekeurde modellen.

Onverminderd artikel 4, tweede lid, van de bijzondere wet van ... tot vervollediging van de federale Staatsstructuur en tot aanvulling van de kieswetgeving met betrekking tot de Gewesten en Gemeenschappen zijn alle andere verkiezingsuitgaven eveneens ten laste van de gemeenten.»

Verantwoording

Dit amendement strekt ertoe te voorkomen dat de kosten voor geautomatiseerde stemapparatuur door de gemeenten moeten worden gedragen.

«5º les systèmes automatisés de vote qu'il fournit.»

2º les alinéas 2, 3 et 4 sont remplacés par les dispositions suivantes:

«En cas d'élections simultanées pour les Chambres législatives et les Conseils communautaires et régionaux, les dépenses visées aux 2º à 4º de l'alinéa précédent sont supportées par l'Etat à raison de 65 p.c.

Sont à charge des communes, les urnes, cloisons, pupitres, enveloppes et crayons qu'elles fournissent d'après les modèles approuvés par le Roi.

Sans préjudice de l'article 4, alinéa 2, de la loi spéciale du ... visant àachever la structure fédérale de l'Etat et à compléter la législation électorale relative aux Régions et aux Communautés, toutes les autres dépenses électorales sont également à charge des communes.»

Justification

Cet amendement vise à éviter que les frais des systèmes automatisés de vote ne soient mis à la charge des communes.

François-Xavier de DONNEA.
Jacques VANDENHAUTE.